

บทที่ 4

วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.)

จากการที่ได้ศึกษาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในบทที่ผ่านมาแล้วนั้น ในบทนี้ก็จะได้ทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการดังกล่าว ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ทั้งนี้เพราะการใช้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวอาจกระทบถึงสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนโดยทั่วไปได้ โดยในบทนี้ได้ทำการวิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการดังกล่าว ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)
2. วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.)
3. วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
4. วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)
5. วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.)

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
1. โครงสร้างของคณะกรรมการ			
1.1 จำนวนคณะกรรมการ	มีทั้งหมด 22 คน	มีทั้งหมด 26 คน	มีทั้งหมด 17 คน
1.2 กรรมการโดยตำแหน่ง	มีทั้งหมด 13 คน ดังนี้	มีทั้งหมด 17 คน ดังนี้	มีทั้งหมด 11 คน ดังนี้
	1. นายกรัฐมนตรี	1. นายกรัฐมนตรี	1. นายกรัฐมนตรี
	2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	2. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
	3. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
	4. ปลัดกระทรวงการคลัง	4. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	4. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
	5. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	5. อัยการสูงสุด	5. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
	6. ปลัดกระทรวงพาณิชย์	6. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	6. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
	7. อัยการสูงสุด	7. เลขาธิการ ป.ป.ส.	7. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
	8. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	8. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	8. อัยการสูงสุด

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
1.2 กรรมการ โดยตำแหน่ง(ต่อ)	9. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา 10. เจ้ากรมพระธรรมนูญ 11. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย 12. นายกสภานายความ 13. อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	9. อธิบดีกรมที่ดิน 10. อธิบดีกรมศุลกากร 11. อธิบดีกรมสรรพากร 12. อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย 13. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย 14. เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม การประกอบธุรกิจประกันภัย 15. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ 16. ประธานสมาคมธนาคารไทย 17. เลขาธิการ ปปง.	9. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ 10. อธิบดีกรมศุลกากร 11. เลขาธิการ ป.ป.ส.
1.3 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	มีจำนวน 9 คน จากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขา ต่อไปนี้	มีจำนวน 9 คน จากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขา ต่อไปนี้	มีจำนวนไม่เกิน 6 คน พิจารณาแต่งตั้งบุคคลจากภาคเอกชนที่มี

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
1.3 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)	1. เศรษฐศาสตร์ 2. การเงินการธนาคาร 3. เทคโนโลยีสารสนเทศ 4. กฎหมาย	1. เศรษฐศาสตร์ 2. การเงิน 3. การคลัง 4. กฎหมาย 5. หรือสาขาใดสาขาหนึ่งที่เป็นประโยชน์	ผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
1.4 ประธานกรรมการ	นายกรัฐมนตรี	นายกรัฐมนตรี	นายกรัฐมนตรี
1.5 เลขานุการคณะกรรมการฯ	อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	เลขาธิการปปง.	เลขาธิการ ป.ป.ส.
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ			
2.1 กรรมการโดยตำแหน่ง	เป็นโดยผลของมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547	เป็นโดยผลของ มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551	เป็นโดยผลของ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545
2.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี	ได้รับความเห็นชอบจาก สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามลำดับ	ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
3. วาระการดำรงตำแหน่ง			
3.1 กรรมการ โดยตำแหน่ง	เท่ากับระยะเวลาของตำแหน่งต้นสังกัดเดิม	เท่ากับระยะเวลาของตำแหน่งต้นสังกัดเดิม	เท่ากับระยะเวลาของตำแหน่งต้นสังกัดเดิม
3.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	วาระละ 2 ปี ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 3 วาระ	วาระละ 4 ปี เป็นได้ 1 วาระ	วาระละ 2 ปี ไม่จำกัดจำนวนวาระ
4. การพ้นจากตำแหน่ง			
4.1 กรรมการ โดยตำแหน่ง	เกษียณอายุราชการ หรือพ้นจากตำแหน่งต้นสังกัดเดิม	เกษียณอายุราชการ หรือพ้นจากตำแหน่งต้นสังกัดเดิม	เกษียณอายุราชการ หรือพ้นจากตำแหน่งต้นสังกัดเดิม
4.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	จะพ้นจากตำแหน่งในกรณีต่อไปนี้ 1. ครบวาระ 2 ปี 2. ตาย 3. ลาออก 4. ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก	จะพ้นจากตำแหน่งในกรณีต่อไปนี้ 1. ครบวาระ 4 ปี 2. ตาย 3. ลาออก 4. ค.ร.ม.ให้ออกโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามลำดับ	จะพ้นจากตำแหน่งในกรณีต่อไปนี้ 1. ครบวาระ 2 ปี 2. ตาย 3. ลาออก 4. ค.ร.ม.ให้ออก 5. เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือคน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
4.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)	5. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 6 6. คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะ มีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ	5. เป็นบุคคลล้มละลาย 6. เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ 7. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก	เสมือนไร้ความสามารถ 6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
5. อำนาจหน้าที่ 5.1 อำนาจหน้าที่ทั่วไป	ตามมาตรา 10 ได้แก่ 1. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) 2. กำหนดรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1)	ตามมาตรา 25 ได้แก่ 1. เสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อคณะรัฐมนตรี 2. พิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ	ตามมาตรา 13 ได้แก่ 1. กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด 2. ควบคุมการสืบสวน และการฟ้องคดีความผิด ตามกฎหมายยาเสพติด

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
5.1 อำนาจหน้าที่ทั่วไป (ต่อ)	<p>3. มีมติเกี่ยวกับคดีความผิดทางอาญาอื่น ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2)</p> <p>4. กำหนดข้อบังคับ หรือ หลักเกณฑ์ ตามที่กฎหมายให้อำนาจ</p> <p>5. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ</p> <p>6. ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสอบสวน คดีพิเศษ</p>	<p>3. วางระเบียบส่งคืนทรัพย์สิน การเก็บรักษา การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ การประเมินค่าเสียหาย และค่าเสื่อมสภาพ และวางระเบียบเกี่ยวกับกองทุน</p> <p>4. ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในการให้ข้อมูลข่าวสาร และวางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสาร เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน</p> <p>5. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>6. ปฏิบัติการอื่น ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น</p>	<p>3. วางโครงการ และดำเนินการเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด</p> <p>4. ควบคุม เร่งรัด และประสานงานหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p> <p>5. เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ให้มีการปรับปรุงในการปฏิบัติราชการ งานแผนงานหรือโครงการของส่วนราชการ</p> <p>6. ประสานงานและกำกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด</p>

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
5.1 อำนาจหน้าที่ทั่วไป (ต่อ)	7. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามพรบ. นี้หรือ ตามกฎหมายให้อำนาจ		7.อนุมัติแต่งตั้งเจ้าพนักงาน 8.เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับสถานประกอบการ 9.ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจ 10. เสนอตามความเห็นเกี่ยวกับการให้ความดีความชอบ หรือ โยกย้าย หรือ ลงโทษทางวินัย ต่อข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ การแก้ปัญหาเสพติด 11. จัดสรรงบประมาณ แก่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
5.1 อำนาจหน้าที่ทั่วไป (ต่อ)			12. สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชน มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
5.2 อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ	<p>1. อำนาจในการแต่งตั้งอนุกรรมการ ตามมาตรา 12</p> <p>2. ขีดจำกัดกรณีมีข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยว่าเป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) หรือไม่ ตามมาตรา 21 วรรคห้า</p> <p>3. มีมติให้บรรดาคดีที่ค้างการดำเนินการและคดียังไม่ถึงที่สุด ก่อนพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้เป็นคดีพิเศษตามมาตรา 44</p>	<p>1. อำนาจในการแต่งตั้งอนุกรรมการ ตามมาตรา 30</p> <p>2. อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการธุรกรรม ตามมาตรา 32</p> <p>3. อำนาจในการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ปปปง. ตามมาตรา 24 วรรคสอง</p>	<p>1. อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ ตามมาตรา 10</p> <p>2. อำนาจในการเป็นผู้วินิจฉัยและวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ กับเจ้าหน้าที่และส่วนราชการอื่น ตามมาตรา 4 วรรคสอง</p> <p>3. อำนาจในการออกระเบียบเกี่ยวกับการค้น ตามมาตรา 14 วรรคสอง</p>

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (ต่อ)

หัวข้อ	องค์กร		
	กคพ.	ปปง.	ป.ป.ส.
5.2 อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ(ต่อ)		<p>4. มอบหมายให้คณะกรรมการธุรกรรมปฏิบัติงานอื่นตามมาตรา 34(6)</p> <p>5. รับรายงานจากคณะกรรมการธุรกรรมตามมาตรา 34(4)</p> <p>6. มอบหมายให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ปปง. ตามมาตรา 40 (1)</p> <p>7. วินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่า ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลยึดทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมสั่งยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวตามมาตรา 49 วรรคสาม และวรรคสี่</p>	<p>4. อำนาจในการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อดำเนินการตามมาตรา 14</p> <p>5. อำนาจในการเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา 17 ทวิ</p> <p>6. อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีมีปัญหา เกี่ยวกับการจับยึด และการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด</p>

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะและอำนาจหน้าที่ของ กคพ. กับคณะกรรมการ ปปง. และคณะกรรมการ ป.ป.ส. ข้างต้น สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากภารกิจในการทำงานของทั้งสามหน่วยงาน คือ การป้องกันและปราบปรามคดียุติความผิดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศ ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ อีกทั้งได้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายบางประการอันอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้นมาตรการในการดำเนินการดังกล่าวจึงควรต้องอาศัยความรอบคอบในการบังคับใช้ หากได้มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำหน้าที่นี้อาจจะเกิดความเสียหายได้ง่าย เพราะการตัดสินใจของบุคคลคนเดียว แม้ว่าอาจจะประสบปัญหาในเรื่องการปฏิบัติงานที่ล่าช้าไปบ้าง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับในเรื่องความรอบคอบของการดำเนินการแล้วย่อมเป็นประโยชน์มากกว่า ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งการบริหารในรูปแบบของ “คณะกรรมการ”

2. องค์ประกอบของคณะกรรมการแต่ละคณะก็จะประกอบไปด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามคดียุติความผิดที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานนั้น เพราะในส่วนของ การวางมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการบริหารทั่วไปมีความจำเป็นที่จะต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในการบังคับใช้กฎหมาย จากลักษณะการปฏิบัติงานดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาและประสานงานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ดังนั้นองค์ประกอบของคณะกรรมการแต่ละชุดจึงมีตัวแทน คือ หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดียุติความผิดที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดรับผิดชอบเข้ามาเป็นคณะกรรมการรวมอยู่ด้วย

ทั้งนี้จากองค์ประกอบของคณะกรรมการโดยตำแหน่งทั้งสามคณะ จะเห็นว่าล้วนแล้วแต่ประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับหัวหน้าหรือบุคคลที่มีภาระหน้าที่สำคัญของหน่วยงาน เช่น รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดี หรือผู้อำนวยการสำนักงานต่างๆ เป็นต้น และมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ เช่นเดียวกัน จึงมีประเด็นที่น่าพิจารณาว่า การที่กรรมการแต่ละท่าน ซึ่งมีภาระหน้าที่มากอยู่แล้วนั้น จะมีเวลาในการประชุมร่วมกันในแต่ละวาระมากน้อยเพียงใด และสามารถที่จะรับรู้ถึงอุปสรรค หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แผนงาน นโยบาย หรือมาตรการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้หรือไม่

ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น กคพ. คณะกรรมการ ปปง. และ คณะกรรมการ ป.ป.ส. จะกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้คล้ายๆ กัน คือ เป็นบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งที่เป็นประโยชน์กับการป้องกันและปราบปราม คดีความผิดที่อยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยงานนั้น

3. วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น กฎหมายกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ กคพ. ดำรงตำแหน่งได้ วาระละ 2 ปี ติดต่อกันได้ไม่เกิน 3 วาระ และปปง. ดำรงตำแหน่งได้วาระละ 4 ปี โดยเป็นได้เพียงวาระเดียว ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ ป.ป.ส. สามารถดำรงตำแหน่งได้ วาระละ 2 ปี โดยไม่จำกัดวาระ เหตุผลที่กฎหมายได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ กคพ. และคณะกรรมการ ปปง. ไว้เช่นนี้ เนื่องจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งที่สำคัญซึ่งมีอำนาจสามารถให้คุณให้โทษแก่บุคคลทั่วไปได้ ไม่ว่าจะป็นนักการเมืองระดับสูงข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือพ่อค้าประชาชนผู้มั่งคั่ง ตลอดจนผู้มีอิทธิพลต่างๆ ดังนั้นการให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งนานๆ อาจจะทำให้เกิดความเกรงใจหรืออาจจะถูกรอบงำจากผู้มีอิทธิพลได้ ทั้งนี้เพราะผู้มีอิทธิพลดังกล่าวย่อมมีความประสงค์ที่อยากจะทำความสนิทสนมและสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อเป็นเกราะคุ้มภัยหรือเป็นเครื่องมือในการกระทำการใดๆ ด้วยเหตุที่ตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจมากนั่นเอง ส่วนกรณีที่กฎหมายกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ ป.ป.ส. สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่จำกัดวาระนั้น อาจจะด้วยเหตุผลที่ว่า การดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาเสพติดอย่างละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง ซึ่งผู้ที่จะมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ ได้จะต้องใช้เวลานานในการสั่งสมประสบการณ์และความสามารถ ดังนั้น หากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ได้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระแล้ว ก็สามารถที่จะดำรงตำแหน่งอีกได้

ส่วนวาระของกรรมการโดยตำแหน่ง เหตุที่กฎหมายมิได้กำหนดวาระในการดำรงตำแหน่งไว้ นั้น เนื่องจากโดยความเป็นจริงบุคคลเหล่านี้ถือเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งกว่าจะมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องใช้เวลาในการรับราชการมานาน โดยส่วนใหญ่เหลือเวลาในการดำรงตำแหน่งเพียงไม่กี่ปีก็จะเกษียณอายุ ทั้งนี้โดยผลของกฎหมาย เมื่อกรรมการโดยตำแหน่งพ้นจากตำแหน่งเดิม การดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดังกล่าวก็จะหมดวาระไปด้วย

4. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ในส่วนของอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นองค์กรในระดับบริหารที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ และวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ แต่ กคพ.

จะมีอำนาจเป็นพิเศษต่างกับคณะกรรมการชุดอื่น ตรงที่มีอำนาจลงลึกในการพิจารณา กำหนดให้ คดีใดที่จะเข้ามาเป็นคดีพิเศษ ซึ่งคณะกรรมการชุดอื่นจะไม่มีอำนาจเลย ซึ่งรายละเอียดผู้เขียนจะ ได้ทำการวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไป

ในส่วนอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการนั้น คณะกรรมการของทั้งสามหน่วยงานจะมี อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการ รวบรวมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งอนุกรรมการ เพื่อหาข้อมูลแก่คณะกรรมการ ในการตัดสินใจ เพื่อการวางนโยบายหรือมาตรการต่างๆ

นอกจากนี้คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) จะมีอำนาจที่เกี่ยวกับการพิจารณาให้คดีใดเข้า มาเป็นคดีพิเศษได้อีก ตามมาตรา 21 วรรคห้า และมาตรา 44 ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ง. ก็จะมี อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการธุรกรรม เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ง. จะมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ กำหนดนโยบายเท่านั้น แต่คณะกรรมการธุรกรรม เป็นกรรมการในระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้เพราะมี ความคล่องตัวสูงกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ง. ในการปฏิบัติหน้าที่ ในส่วนของคณะกรรมการ ป.ป.ส. จะมีอำนาจในการดำเนินการมากกว่าคณะกรรมการชุดอื่นๆ มีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับได้ตาม มาตรา 17 ทวิ รวมทั้งมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจได้

4.2 วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.)

4.2.1 อำนาจในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง กำหนดคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1)

จากที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 แล้วว่า ในการเสนอให้กำหนดกฎกระทรวงนั้น จะมีด้วยกัน 3 ลักษณะ คือ กรณีแรก หน่วยงานเจ้าของกฎหมายเป็นผู้เสนอ หากเห็นว่าความผิดตามกฎหมาย ดังกล่าวควรเป็นคดีพิเศษ กรณีที่สอง กรรมการคดีพิเศษเป็นผู้เสนอ หากเห็นว่าคดีความผิดนั้นมีความซับซ้อน หรือมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ หรือเป็นคดีความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติ หรือ กระทำในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม หรือคดีความผิดที่มีผู้ทรงอิทธิพลเป็นตัวละคร ผู้ใช้ หรือ ผู้สนับสนุน กรณีสุดท้าย กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้เสนอเอง หากเห็นว่าคดีความผิดนั้นมีความ เกี่ยวข้องกับความผิดตามกฎหมายที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจดำเนินการอยู่แล้ว หรือเป็นคดี ความผิดที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการเป็นจำนวนมาก ทำให้มีความชำนาญ

เมื่อมีการเสนอตามลักษณะดังกล่าวแล้ว กคพ. จะสั่งให้กรมสอบสวนคดีพิเศษกลั่นกรองอีกครั้งหนึ่งก่อนว่า คดีดังกล่าว นั้น มีผลกระทบและความเสียหายอย่างไรบ้าง ก่อนที่จะนำเสนอต่อที่ประชุม กคพ. ในการพิจารณาของคณะกรรมการคดีพิเศษ ก่อนที่จะมีมติให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในการออกกฎกระทรวง กำหนดให้คดีใดเป็นคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) นั้น กคพ. จะพิจารณาโดยใช้ฐานของมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) (ก) – (จ) ทั้งสิ้น ว่าคดีที่เสนอนั้นเข้าเงื่อนไขดังกล่าวหรือไม่ ดังจะเห็นได้จากคดีความผิดที่กำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายศุรา และคดีความผิดตามกฎหมายยาสูบ ล้วนแล้วแต่เป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจการคลังของประเทศ หรือคดีความผิดที่อยู่ระหว่างรอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 12 ฉบับ ก็จะเป็นคดีความผิดที่มีผู้ทรงอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น คดีความผิดตามประมวลกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นต้น

ที่ผ่านมา เมื่อมีการเสนอคดีความผิดตามกฎหมายใดเข้ามา กคพ. จะมีมติเห็นชอบให้กำหนดเป็นคดีพิเศษทั้งสิ้น แต่เนื่องจากการดำเนินคดีภายใต้อำนาจกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงควรมีการพิจารณากลั่นกรองอย่างเหมาะสม ที่จะกำหนดให้คดีความผิดตามกฎหมายใดเป็นคดีพิเศษบ้าง เพื่อให้สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ โดยส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้น้อยที่สุด

4.2.2 อำนาจในการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1)

จากที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ผ่านมาแล้วว่า ก่อนที่ กคพ. จะกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดดังกล่าว กคพ. จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาจัดทำร่างรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดนั้นๆ ก่อน โดยจะต้องมีบุคคลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยหรือกรณีไม่มีบุคคลจากหน่วยงานนั้นเข้ามาเป็นคณะกรรมการก็จะมีการเชิญผู้แทนของหน่วยงานดังกล่าว เพื่อมาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผู้เขียนเห็นว่าทำให้เกิดความรอบคอบในการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดดังกล่าว

นอกจากนี้ในทางปฏิบัติ หลังจากที่มีการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แล้วนั้น และกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เคยดำเนินการกับคดีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว 1-2 ปี คณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ (กคพ.) ก็สามารที่จะนำรายละเอียด

ของลักษณะการกระทำความคิดดังกล่าวกลับมาทบทวนดูว่า สิ่งที่กำหนดไว้นั้นเหมาะสมแล้วหรือไม่ และเป็นคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษควรทำหรือไม่ควรทำ หรือ ควรอยู่ในอำนาจของสำนักงานตำรวจจะเหมาะสมกว่า

กรณีความคิดที่เคยเกิดปัญหาขึ้นและ กคพ. ได้นำกลับมาทบทวนและเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดใหม่ เช่น กรณีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ซึ่งเดิมกำหนดมูลค่าของกลางตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป ก็เกิดปัญหาการตีความว่า มูลค่าดังกล่าวคือ มูลค่าราคาของแท้หรือราคาของปลอม ต่อมาจึงมีการแก้ไขเป็นราคาของปลอมที่ขายในท้องตลาดขณะนั้นมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป หรือกรณีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ที่แต่เดิมกำหนดมูลค่าของกลางรวมค่าอากรเป็นเงินตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป ก็เกิดปัญหาขึ้นว่า กรณีของกลางครั้งนั้นมีใบขนมากกว่า 1 ใบ แต่ละใบมูลค่าไม่ถึงสิบล้านบาท ก็ไม่เข้าลักษณะการกระทำความคิดที่กรมสอบสวนคดีพิเศษกำหนด ซึ่งหากให้ผู้กระทำความผิดหลุดรอดไป ก็จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล จึงมีการทบทวนและแก้ไขรายละเอียดเพิ่มเติม เป็น “ไม่ว่าจะเป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีของกลางมูลค่าราคาของรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว รวมเป็นเงินตั้งแต่สามสิบล้านบาทขึ้นไป”

นอกจากนี้ลักษณะของการกระทำความคิดที่ กคพ. ได้นำกลับมาทบทวนและปรับปรุงแก้ไขใหม่ในรายละเอียด ได้แก่ คดีความคิดว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม คดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า คดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร คดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด คดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร คดีความคิดตามประมวลรัษฎากร และคดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การใช้อำนาจของ กคพ. ดังกล่าว ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะทำให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้ เมื่อเห็นว่าเกิดความไม่เหมาะสมในการกำหนดรายละเอียดคดี ทำให้ผู้กระทำความผิดในคดีที่ส่งผลอย่างร้ายแรงต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงหรือระบบเศรษฐกิจของประเทศหลุดรอดไป ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้มีความรัดกุมได้

4.2.3 อำนาจในการมีมติเกี่ยวกับคดีความผิดทางอาญาอื่น ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง(2)

การที่พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ในการมีมติให้คดีความผิดทางอาญาอื่นเป็นคดีพิเศษได้ เมื่อ กคพ. มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ถือได้ว่าอำนาจดังกล่าว ของ กคพ. เป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจโดยแท้ แต่เนื่องจากการใช้อำนาจ กคพ. ในการมีมติกำหนดให้คดีอาญาอื่นใดให้

เป็นคดีพิเศษ และอยู่ภายใต้อำนาจในการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้นเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งถึงประสิทธิภาพ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านต่างๆ เช่น ความมั่นคง หรือระบบเศรษฐกิจ การคลังของประเทศ เป็นต้น ทำให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย ที่อาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ง่าย ดังนั้นการใช้ดุลยพินิจ ในการมีมติเกี่ยวกับคดีพิเศษ ของ กคพ. จึงต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยเมื่อมีผู้ร้องขอให้คดีความผิดทางอาญาอื่นเป็นคดีพิเศษนั้น ก่อนที่ กคพ. จะมิมติดังกล่าว กคพ. จะให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนว่า เรื่องดังกล่าวว่าเชื่อว่ามีผลกระทบความผิดจริงหรือไม่และการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อร้ายแรงเพียงใด เป็นไปตามเงื่อนไขการเป็นคดีพิเศษหรือไม่ นอกจากการกลั่นกรองในเบื้องต้นดังกล่าว กคพ. ยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นอีกชั้นหนึ่งว่าเรื่องที่มีการร้องขอดังกล่าว กคพ. ควรรับเป็นคดีพิเศษหรือไม่เพราะเหตุใด

ตั้งแต่ ปี 2547 เป็นต้นมา เมื่อมีผู้ร้องขอให้คดีความผิดทางอาญาอื่นเป็นคดีพิเศษ ส่วนใหญ่ กคพ. ก็จะมิมติให้เป็นคดีพิเศษ ซึ่ง นอกจาก กคพ. จะใช้เกณฑ์ ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) ข้อ (ก)-(จ) ในการพิจารณาแล้ว กคพ. ยังพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย ว่าหากปล่อยให้คดีผ่านไป โดยไม่มีมาตรการจับผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ต่อไปความเสียหายอาจจะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ กคพ. ยังเคยมิมติให้คดีความผิดฐานฆ่าคนตาย หรือคดีทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา ให้เข้ามาเป็นคดีพิเศษด้วย ซึ่งก็เป็นประเด็นที่ควรพิจารณาว่า การใช้อำนาจดังกล่าวของ กคพ. มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นก็เพื่อมุ่งปราบปราม คดีอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนยากต่อการค้นหาหลักฐาน และเป็นคดีที่ส่งผลกระทบต่อร้ายแรงต่อความสงบสุข และศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมถึง ส่งผลกระทบต่อ ระบบเศรษฐกิจ การคลัง และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งหากมองในแง่เจตนารมณ์ของกฎหมาย ผู้เขียนเห็นว่า การใช้อำนาจในการมีมติของ กคพ. ให้คดีเหล่านี้เป็นคดีพิเศษ น่าจะไม่เหมาะสม แต่หากมองในแง่ของการบริหาร ก็แสดงให้เห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีความน่าเชื่อถือ และได้รับความไว้วางใจจากสังคมว่าเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส

4.2.4 อำนาจในการกำหนดข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ตามที่มิบบัญญัติกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กคพ.

การใช้อำนาจของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ในเรื่องดังกล่าว ก่อนที่ กคพ. จะได้กำหนดข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ใดๆ นั้น กคพ. จะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ไปพิจารณาดำเนินการจัดทำร่างระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์นั้นๆ ขึ้นมาก่อน โดยให้ชี้แจงหลักการและเหตุผลในการจัดทำร่างดังกล่าวแล้วจึงนำมาเสนอ กคพ. เพื่อ

พิจารณา ในการพิจารณาของ กคพ. นั้น หากพิจารณาได้ประการใด ก็มักจะมีข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อให้อนุกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายนำกลับไปแก้ไข เพื่อให้ระเบียบข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวนั้น มีความถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุด

โดยอาศัยอำนาจดังกล่าว ที่ผ่านมา กคพ. ได้มีการออกข้อบังคับและหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2547
2. ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษ และสั่งการให้ข้าราชการหรือลูกจ้างกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสืบสวน พ.ศ. 2547
3. ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547
4. ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารที่ได้มา และการทำลายข้อมูลข่าวสารอื่น พ.ศ. 2547
5. ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนร่วมกันหรือการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในคดีพิเศษระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กับพนักงานอัยการหรืออัยการทหาร พ.ศ. 2547

จะเห็นได้ว่าการที่กฎหมายให้อำนาจ กคพ. ในการกำหนดข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าว กคพ. ก็ได้มีการออกข้อบังคับต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักการในการปฏิบัติอย่างครบถ้วน โดยมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์นั้นๆ มีความเหมาะสมที่สุด แต่อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติก็ยังไม่เคยมีการประเมินว่าข้อบังคับต่างๆ ที่ กคพ. มีอำนาจกำหนดคนั้น ในการดำเนินการตามข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า กคพ. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามข้อบังคับดังกล่าวด้วย เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับและหลักเกณฑ์ต่างๆ ให้ทันสมัย และเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

4.2.5 อำนาจในการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

เนื่องจากกฎหมายประสงค์ที่จะให้ กคพ. มีอำนาจติดตามการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยได้มีการจัดทำแบบการติดตามและประเมินผลคดีพิเศษขึ้น ซึ่งจะให้รายงานตั้งแต่เริ่มต้นรับเรื่องเป็นคดีพิเศษ จนกระทั่งถึงศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ทำให้ กคพ. สามารถที่จะติดตามได้ว่าการปฏิบัติงานด้านคดีพิเศษดังกล่าว กระทำโดยถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ โดยเฉพาะกรณีการ

ใช้มาตรการพิเศษต่างๆ ตามพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษที่จะต้องมีการรายงานผลการดำเนินการและต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งหากมีผู้ร้องเรียนการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษต่อ กคพ. แล้ว กคพ. ก็สามารถที่จะให้กรมสอบสวนคดีพิเศษชี้แจงข้อเท็จจริงต่างๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การใช้อำนาจสอบสวนคดีพิเศษเป็นไปตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษและควบคุมมิให้เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษใช้อำนาจเกินขอบเขตจนอาจเกิดความเสียหายแก่ประชาชน

4.2.6 อำนาจให้ความเห็นชอบหลักสูตรสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษจัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติภารกิจในการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมอาชญากรรมพิเศษที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความปลอดภัยของประเทศ โดยดำเนินการเฝ้าระวัง สืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริงและดำเนินคดีเพื่อป้องกันและรักษารายได้ของรัฐ ป้องกัน ปราบปรามขบวนการทุจริต และองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการดำเนินคดีพิเศษ ซึ่งการจะดำเนินการดังกล่าวให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด บุคคลผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความชำนาญเฉพาะในการสอบสวนคดีอาญา โดยเฉพาะปัจจุบันมีการประกอบอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ๆ ที่ยากต่อการหาหลักฐาน ยากต่อการจับกุม บุคคลที่จะได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ จึงถูกกำหนดว่า ต้องผ่านการประเมินความรู้ความสามารถ ตามหลักเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. กรมสอบสวนคดีพิเศษกำหนด หรือต้องสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตรสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งนั่นก็จะช่วยวางพื้นฐานในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้กรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีโครงการที่จะสร้างสถาบันการพัฒนาข้าราชการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI Academy) เพื่อเป็นสถานที่ฝึกความเชี่ยวชาญ ทั้งด้านการสืบสวนคดีพิเศษ ยุทธวิธีในการป้องกัน ปราบปรามและพัฒนางานสืบสวนแก่นุคลากรอื่น เป็นการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน การสืบสวน สอบสวนคดีพิเศษ และพัฒนากระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการประสานงานความร่วมมือกับต่างประเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาความเชี่ยวชาญ การศึกษาดูงาน และการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาบุคลากรอีกด้วย

4.2.7 อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

การให้อำนาจ กคพ. ดังกล่าวเป็นการให้อำนาจในลักษณะที่เปิดกว้าง เพื่อให้ กคพ. สามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นประโยชน์ หรือมีความเหมาะสม สอดคล้องกับการดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้ หรือที่กฎหมายอื่นให้อำนาจไว้

โดยตามอำนาจดังกล่าว กคพ. ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมา เพื่อจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ทั้งนี้เพราะกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษได้ให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิดค่อนข้างมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนค่อนข้างง่าย ไม่ว่าจะเป็อำนาจในการค้น โดยไม่ต้องมีหมายค้น การอนุญาตให้ทำการดักฟัง การยกเว้นให้มีอาวุธปืน ฯลฯ เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนควบคู่กับการรักษาความสงบสุขของสังคม และให้ประชาชนได้รับบริการจากทางราชการโดยสะดวก รวดเร็ว กับการสร้างมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ คณะกรรมการคดีพิเศษ จึงเห็นชอบให้มีการกำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ซึ่งการใช้อำนาจดังกล่าวของ กคพ. เป็นการสร้างหลักประกันให้กับประชาชนได้ในระดับหนึ่งว่าจะไม่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐละเมิดสิทธิเสรีภาพของตน

นอกจากนี้ มาตรา 32 ยังให้อำนาจ กคพ. ที่จะเห็นชอบให้คดีพิเศษคดีหนึ่งคดีใด หรือคดีประเภทใดต้องมีพนักงานอัยการ หรืออัยการทหารแล้วแต่กรณี มาสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้คำแนะนำ และตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวน ซึ่งถือเป็นมิติใหม่ของการสอบสวน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำความผิดคดีพิเศษ

อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ยังหมายรวมถึง การที่กคพ. มีอำนาจตามมาตรา 44 ที่จะมิมีมติรับคดีตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) ที่เหตุเกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้บังคับใช้ให้เป็นคดีพิเศษได้ หากประชาชน ผู้เสียหาย หรือหน่วยงานของรัฐเสนอเรื่องให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการ กคพ. ก็สามารถมีมติดังกล่าวได้

4.3 วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

4.3.1 อำนาจในการเสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อคณะรัฐมนตรี

การฟอกเงินเป็นความผิดที่หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปราม แม้การฟอกเงินจะมีโทษอาชญากรรมที่มีผลกระทบ โดยตรงต่อชีวิต ร่างกาย และเสรีภาพของบุคคล แต่การฟอกเงินเป็นอาชญากรรมที่ทำให้วงจรการประกอบอาชญากรรมบางประเภทที่มีลักษณะการกระทำเป็นกระบวนการและมีผลกระทบ โดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจและ

ความมั่นคงของประเทศยังคงดำเนินต่อไปเป็นวงจรมันไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบกับการฟอกเงินส่วนใหญ่นำได้กระทำโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นผลให้องค์กรหรือหน่วยงานระหว่างประเทศได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อเรียกร้องหรือกระตุ้นให้ประเทศที่ประสงค์จะเข้าเป็นภาคีสมาชิก ต้องดำเนินการตามพันธกรณีซึ่งได้กำหนดเป็นอนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่เนื่องจากการที่จะบัญญัติหลักการหรือมาตรการใดๆ ไว้ในกฎหมาย โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้น จะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ดังนั้นในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ก็สามารถใช้อำนาจในการเสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติก่อนที่จะมีกฎหมายออกมาบังคับใช้ได้

โดยในการกำหนดมาตรการต่างๆ นั้น คณะกรรมการ ปปง. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการนโยบายและมาตรการ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดังกล่าวก่อนเสนอต่อคณะกรรมการ ปปง. พิจารณาอีกครั้งเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

เมื่อมีการกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว แม้จะไม่มีรูปแบบการติดตามประเมินผลอย่างเป็นทางการ แต่ก็จะมีการประชุมเพื่อติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ โดยตลอด จนกระทั่งมีการทำเป็นร่างกฎหมาย เช่น ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่....) ที่มีหลักการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับลูกค้า การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบางประเภทมีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

4.3.2 อำนาจพิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ในการพิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศต่างๆ นั้น คณะกรรมการ ปปง. ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมาย ในการตรวจสอบกลั่นกรองร่างกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศนั้นๆ ก่อน แล้วจึงเสนอต่อคณะกรรมการ ปปง. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วจึงเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทำให้กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่ออกเพื่อใช้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ผ่านการตรวจสอบกลั่นกรองหลายขั้นตอน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และเหมาะสมที่จะเป็นหลักการในการปฏิบัติงาน

โดยอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศดังกล่าวนี้ ต้องเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนดไว้เท่านั้น โดยที่ผ่านมาคณะกรรมการ ปปง. ได้พิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีใน

การออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศต่างๆ อย่างครบถ้วน ตามที่กฎหมายให้อำนาจ อันเนื่องมาจากต้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

4.3.3 อำนาจในการวางระเบียบเกี่ยวกับการส่งคืนทรัพย์สินตามมาตรา 49 และมาตรา 51/1 การเก็บรักษา การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์และการประเมินค่าเสียหาย และค่าเสื่อมสภาพตามมาตรา 57 และวางระเบียบเกี่ยวกับกองทุน ตามมาตรา 59/1 มาตรา 59/4 มาตรา 59/5 และมาตรา 59/6

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองการประกอบอาชญากรรม และมุ่งจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อไม่ให้มีการนำเอาเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวไปโอนหรือเปลี่ยนแปลงสภาพ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการฟอกเงิน แล้วนำกลับมาใช้เป็นทุนในการกระทำความผิดต่อไป โดยกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไว้ในหมวด 6 มาตรา 48 ถึง มาตรา 59 โดยกำหนดให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ชั่วคราว รวมทั้งการขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน

โดยเมื่อคณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ตามมาตรา 48 แล้ว และหากปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใด เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา เพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว แต่หากพนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งส่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน ก็ให้แจ้งต่อเลขาธิการเพื่อดำเนินการต่อไป ให้เลขาธิการรีบดำเนินการตามนั้น แล้วส่งเรื่องเพิ่มเติมไปให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากพนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ปปง. วินิจฉัยชี้ขาด เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้ยื่นคำร้อง หรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนด และได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ ให้เรื่องนั้นเป็นที่ยุติ ในกรณีดังกล่าวถ้าไม่มีผู้ใดมาขอรับคืนทรัพย์สินภายในสองปี ให้สำนักงานดำเนินการนำทรัพย์สินส่งเข้ากองทุน หากมีผู้มาขอรับคืน แม้จะเกินกว่ากำหนดสองปี ให้สำนักงานส่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้มาขอรับคืน หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินจากกองทุน หากยังไม่มีผู้มารับคืนเมื่อพ้นยี่สิบปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกองทุน ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการเก็บรักษา และจัดการทรัพย์สินหรือเงินในระหว่างที่ยังไม่มีผู้มารับคืนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ปปง. กำหนดตามมาตรา 49

หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าทรัพย์สินตามคำร้องไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ให้ศาลส่งคืนทรัพย์สินนั้น หากไม่มีผู้มารับคืน เมื่อล่วงพ้นยี่สิบปีให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็น ของกองทุน ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สิน หรือเงินในระหว่างที่ยัง ไม่มีผู้มารับคืนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ตามมาตรา 51/1

นอกจากนี้ในมาตรา 57 ก็ได้กำหนดให้การเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการ รุรกรรม หรือเลขาธิการ ได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งมีอำนาจกำหนดระเบียบ กรณีมีผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแล และใช้ประโยชน์ การนำ ทรัพย์สินออกขายทอดตลาด การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งการประเมิน ค่าเสียหาย และค่าเสื่อมสภาพ ของทรัพย์สินดังกล่าวด้วย

เนื่องด้วยกฎหมายพอกเงินให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดและอายัด ดังจะเห็นได้จากการใช้อำนาจคณะกรรมการในการวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน ดังกล่าวในทุกๆ ขั้นตอน เพื่อให้เกิดระเบียบในการปฏิบัติและการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกต้อง และเหมาะสม โดยกระทบถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้น้อยที่สุด

4.3.4 อำนาจในการส่งเสริมความร่วมมือของประชาชน เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อ ป้องกันและปราบปรามการพอกเงินและวางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสารเพื่อใช้ เป็นพยานหลักฐานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

อำนาจในการส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารนั้น เป็นไป เพื่อป้องกันการพอกเงินโดยเฉพาะ ทั้งนี้ เพราะ ปปง. ได้ให้ความสำคัญในการประสานงานความ ร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป อีกทั้งเป็นศูนย์กลางในการขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจาก ต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ ในการดำเนินงาน เพื่อการป้องกันและปราบปรามการ พอกเงิน ทั้งในและต่างประเทศ โดยในส่วนของ การส่งเสริมประสานความร่วมมือกับภาค ประชาชนนั้น สำนักงาน ปปง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ปปง. ได้ดำเนินโครงการที่ สำคัญ 2 โครงการ คือ

1) โครงการสายลับ ปปง. ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การพอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 25(4) ซึ่งกำหนดให้มีการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน โดยในปี พ.ศ. 2550 มีผู้สมัคร สายลับจำนวน 242 ราย โดยตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2546 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2550 มี ยอดสะสมจำนวนผู้สมัครสายลับ ปปง.ทั้งสิ้น 74,467 ราย

2) โครงการจัดตั้งคณะกรรมการภาคประชาชนระดับชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (กปช.ปปง.) ซึ่งการดำเนินงานตามโครงการจัดตั้งคณะกรรมการภาคประชาชนระดับชาติดังกล่าว ก็ได้มีการดำเนินงานจัดโครงการเผยแพร่ความรู้เรื่อง กฎหมายป้องกันและปราบปรามฟอกเงินในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ

เนื่องจากการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะซับซ้อน ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด อาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด อีกทั้งยังมีจำนวนผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนมาก การที่จะอาศัยเฉพาะการสืบสวนสอบสวนของ ปปง. แต่เพียงหน่วยงานเดียว ก็จะเป็นการยากและใช้เวลานานในการหาพยานหลักฐานเพื่อสืบสาวถึงต้นตอผู้กระทำความผิด จนกระทั่งสามารถป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้หมด ดังนั้นการที่กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการ ปปง. ได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวก็จะทำให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพ และมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

อีกทั้งการที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ปปง. มีอำนาจในการวางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสารเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานได้นั้น ย่อมทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินมีความรัดกุมและมีประสิทธิภาพ เพราะการวางระเบียบดังกล่าวของคณะกรรมการ ปปง. จะเป็นการรักษาข้อมูลหรือเอกสารต่างๆ ที่เป็นความลับ มิให้รั่วไหลหรือแพร่งพรายออกไป

4.3.5 อำนาจในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

อำนาจของคณะกรรมการ ปปง. ในเรื่องของการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินั้น เป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ปปง. ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ของสำนักงาน ปปง. ตามมาตรา 47 ที่กำหนดให้สำนักงาน ปปง. ต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเช่นกัน โดยการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติของคณะกรรมการดังกล่าวนั้น จะเป็นกรณีการขอให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องขึ้นมาในวาระการประชุมต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เรื่องที่เสนอในวาระการประชุมแต่ละครั้งนั้น ก็จะเป็นกรณีที่สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการ ปปง. ทราบเท่านั้น หรือเป็นวาระเพื่อทราบเท่านั้น โดยเรื่องที่จะให้คณะกรรมการ ปปง. พิจารณาอาจมีเพียงเรื่องเดียวหรือไม่มีเลย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการให้อำนาจในเรื่องดังกล่าวของคณะกรรมการ ปปง. ยังเป็นการทำงานในเชิงรับเท่านั้น คณะกรรมการ ปปง. ควรใช้อำนาจดังกล่าวในเชิงรุกให้มากขึ้น โดยหากเห็นว่ามีเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญ หรือมีประเด็นที่สังคมกำลังให้ความสนใจในขณะนั้น คณะกรรมการ ปปง. ก็ควรหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในที่ประชุมได้เอง และกำชับให้หน่วยงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ให้ความสำคัญหรือ

ปฏิบัติตามข้อกำหนดของคณะกรรมการ ป.ป.ง. อย่างเคร่งครัด โดยไม่ต้องรอให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเพียงอย่างเดียว ซึ่งน่าจะทำให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

4.3.6 อำนาจในการปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือระเบียบอื่นใดในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

การที่กฎหมายเขียนให้อำนาจแก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ในลักษณะดังกล่าว ก็เพื่อเปิดช่องทางให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติการอื่น นอกจากที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ง. ได้ กรณีมีกฎหมายอื่นที่มีความเกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม หากให้คณะกรรมการ ป.ป.ง. เข้าไปมีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายอื่นๆ อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ง. ตามมาตรานี้จึงมีลักษณะเสมือนเป็นต่อเชื่อมต่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ง. สามารถมีอำนาจตามกฎหมายอื่นได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการดีที่กฎหมายเขียนรองรับอำนาจในการปฏิบัติการอื่นของคณะกรรมการ ป.ป.ง. ไว้

4.4 วิเคราะห์อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ป.ป.ส.)

4.4.1 อำนาจในการกำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

เนื่องจากเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ คือการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งนับเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ดังนั้นการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ก็จะต้องมีการวางแผน และการกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ส. จะมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและกำหนดแผนงานต่างๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด เช่น แผนงานปราบปรามยาเสพติด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แผนงานบำบัดรักษาเสพติดของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น และจะพิจารณาว่าแผนงานของแต่ละหน่วยงานนั้นมีความสอดคล้องหรือสัมพันธ์กันหรือไม่ และเพื่อให้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดหมดสิ้นไปจากสังคมไทยได้นั้น จำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดที่รัดกุม เหมาะสม ซึ่งมาตรการทางกฎหมายบางประการนั้น อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ดังนั้น คณะกรรมการป.ป.ส. จึงมีอำนาจในการกำหนดมาตรการในการดำเนินการดังกล่าวให้มีความรอบคอบในการบังคับใช้

4.4.2 อำนาจในการควบคุมการสืบสวน สอบสวน และฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกัน การปราบปราม และการแก้ปัญหายาเสพติดของชาติเป็นส่วนรวม โดยเฉพาะความรับผิดชอบในการปราบปรามในชั้นสืบสวน สอบสวน และการฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายยาเสพติดเพื่อส่งเสริมให้การปราบปรามยาเสพติดบรรลุวัตถุประสงค์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. ควรต้องทราบรายละเอียดในการสืบสวน สอบสวนทุกขั้นตอน ทั้งนี้ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานในคดีความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2537 โดยให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ส. กำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้ร่วมประสานงานกับเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นขณะที่มีการสอบสวน คดี ซึ่งผู้รับผิดชอบคือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถขอความร่วมมือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการจับกุมหรือตรวจค้นในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเมื่อเห็นสมควรส่งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เข้าร่วมฟังการสอบสวนตั้งแต่พนักงานสอบสวนเริ่มดำเนินการสอบสวนจนกว่าการสอบสวนจะแล้วเสร็จ แล้วให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนรายงานการสอบสวนต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. กรณีไม่อาจส่งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เข้าฟังการสอบสวนได้ และมีอำนาจให้อัยการรายงานคำสั่งไม่ฟ้อง หรือให้อัยการสูงสุดแจ้งผลคำพิพากษาถึงที่สุดให้อัยการฟ้อง ต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. ทราบด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินคดีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

4.4.3 อำนาจในการวางโครงการและดำเนินการตลอดจนสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น นอกจากจะต้องมีกฎหมายที่เข้มงวดและมีมาตรการป้องกันและปราบปรามที่มีประสิทธิภาพแล้ว การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด ผลร้ายของการเสพยาหรือค้ายาเสพติด เหล่านี้ก็เป็น การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อีกทางหนึ่ง โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจในการวางโครงการและดำเนินการในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลทั่วไป รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้หน่วยงานราชการอื่นที่มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดด้วยเช่นกัน

4.4.4 อำนาจในการควบคุม เร่งรัด และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานด้านการปราบปรามได้ประสานและร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นกรมตำรวจ กรมศุลกากร หน่วยงานของกองทัพ และสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนามาตรการการปราบปรามให้ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นศูนย์กลางด้านการข่าวยาเสพติดของประเทศ ในการปราบปรามได้ดำเนินการปราบปรามแหล่งผลิต การสกัดกั้นปลูก สกัดกั้นการนำเข้าสารเคมีที่ใช้ในการผลิต ตลอดจนเร่งรัดปราบปรามการแพร่ระบาดภายในประเทศ การสกัดกั้นลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศ ออกนอกประเทศ โดยให้ความร่วมมือและประสานงานกับประเทศต่างๆ ในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลและปฏิบัติการร่วมกัน และเพื่อให้การปราบปรามสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้นก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากฎหมาย และวิธีการสืบสวนให้จับกุมได้ถึงตัวการสำคัญหรือนายทุน และขจัดฐานทางการเงิน และทรัพย์สินที่ใช้เป็นแหล่งสนับสนุนการค้ายาเสพติด นอกเหนือไปจากการดำเนินคดียาเสพติด การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด และการจ่ายเงินสินบนรางวัลยาเสพติด

ในการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น เจตนารมณ์สำคัญของกฎหมายฉบับนี้คือต้องการที่จะให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่กำกับดูแลโดยคณะกรรมการ ป.ป.ส. นั้น เป็นศูนย์กลางในการรับสนองนโยบายจากรัฐบาลและดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศ ในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีการประสานงานกับองค์กรหน่วยงานราชการต่างๆ ในการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จในการดำเนินคดี จึงให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ส. ในการควบคุม เร่งรัด และประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้

4.4.5 อำนาจในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุง การปฏิบัติราชการ หรืองานแผนงาน หรือ โครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

การที่กฎหมายให้อำนาจในการเสนอความคิดเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุง การปฏิบัติราชการหรืองานแผนงานหรือโครงการต่างๆ ของส่วนราชการนั้น ก็เพราะเห็นว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นองค์กรหลักในการวางนโยบายและกรอบการใช้อำนาจเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หากคณะกรรมการ ป.ป.ส. เห็นว่าการปฏิบัติราชการ หรือการวางแผนงาน หรือกำหนดโครงการใดขึ้นแล้ว ต่อมาเมื่อมีการปฏิบัติแล้วเห็นว่ามีความไม่เหมาะสม ไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือมีปัญหาหรือข้อบกพร่อง คณะกรรมการ ป.ป.ส. ก็มีอำนาจ ในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ แผนงาน และ โครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับยา

เสพติด ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติราชการของส่วนราชการดังกล่าวมีความเป็นเอกภาพสอดคล้อง เป็นไปทิศทางเดียวกัน

4.4.6 อำนาจในการประสานงาน และกำกับการเกี่ยวกับการบำบัดรักษาตัวผู้ติดยาเสพติด เนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด ถือเป็น ผู้ป่วยที่จะต้องได้รับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพตามกฎหมาย โดยหน่วยงานที่เข้าร่วม ในการให้บริการบำบัดรักษาตัวผู้ติดยาเสพติด ก็มีหลากหลายหน่วยงาน ได้แก่ กรมการแพทย์ กรม สุขภาพจิต สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมคุมประพฤติ กรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและ เยาวชน กรมราชทัณฑ์ ททัณฑ์สถานต่างๆ โรงพยาบาลศุลาการเฉลิมพระเกียรติ ศาลเยาวชนและ ครอบครัวยุวกลาง เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ส. จึงได้มีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการประสานการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดขึ้นมาเพื่อเป็น องค์การในการประสานงานดังกล่าว ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ ป.ป.ส. อีกชั้นหนึ่ง

4.4.7 อำนาจในการพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

เนื่องจากตำแหน่งเจ้าพนักงานที่จะปฏิบัติต่างๆตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น กฎหมายได้ให้ อำนาจในการดำเนินงานไว้มากกว่า เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทั่วไป ประกอบกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. นั้น จะมาจากข้าราชการในสังกัดหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับ มอบหมายหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น การที่กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ส. ซึ่งเป็นองค์กรหลักใน การวางแผนนโยบายและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เพื่อ ปฏิบัติการ ย่อมสามารถพิจารณาแต่งตั้งได้อย่างเหมาะสม

4.4.8 อำนาจในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและ ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ และกำหนดให้สถานที่ใด เป็นสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว

ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ได้มอบมาตรการพิเศษทางกฎหมาย ให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ส. ในการมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจ ในกรณีที่เจ้าพนักงานตรวจพบว่ามี การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ และเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถาน ประกอบการดังกล่าวไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ส. เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความ

ระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว รวมทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ส. ยังมีอำนาจในการกำหนดให้สถานที่ใดที่จะเป็นสถานประกอบการและอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าวนี้ด้วย ซึ่งการที่กฎหมายได้ให้อำนาจคณะกรรมการป.ป.ส. ในการออกคำสั่งดังกล่าว และเห็นได้ว่าเป็นการกระทบต่อเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรมของประชาชน แต่ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวก็เพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐในการหยุดยั้งปัญหาสุขภาพเสพติดอันเป็นภัยคุกคามต่อความสงบสุขของประเทศ

4.4.9 อำนาจในการปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจ

การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจในการปฏิบัติอื่นใดตามที่กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจไว้ ก็เป็นการบัญญัติในลักษณะเปิดกว้างเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ที่เขียนรองรับให้คณะกรรมการ มีอำนาจในการปฏิบัติการอื่นๆ ได้ หากกฎหมายได้ให้อำนาจไว้หากการปฏิบัติการดังกล่าวของคณะกรรมการ ป.ป.ส. จะเป็นประโยชน์ และทำให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4.10 อำนาจในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้ความดี ความชอบหรือโยกย้ายหรือลงโทษทางวินัยต่อข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติด หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนขอให้ส่วนราชการเข้าสังกัดเร่งรัดการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาสุขภาพเสพติดนับเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งยากต่อการป้องกันและปราบปรามคงจะเห็นได้จากเป็นปัญหาเรื้อรังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ยังไม่สามารถแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการที่มีข้าราชการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติด เข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเสียเอง เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์จำนวนมหาศาลที่จะได้รับจากวงจรอาชญากรรมดังกล่าว การที่กฎหมายให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ส. ในการโยกย้าย หรือลงโทษทางวินัย ต่อข้าราชการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว หรือ การให้ความดี ความชอบ กรณี ข้าราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีผลงานที่โดดเด่นในการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด นั้น ถือได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจในการให้คุณให้โทษโดยตรงต่อผู้ปฏิบัติงานแต่จะเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ส. ประกอบไปด้วยบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าจะมีผลต่อการให้ความดี ความชอบหรือโยกย้าย เจ้าหน้าที่ดังกล่าวหรือไม่ อีกทั้ง

คณะกรรมการ ป.ป.ส. ทั้งหมดมีตำแหน่งในระดับหัวหน้าหน่วยงานแทบทั้งสิ้นจึงอาจไม่มีเวลาในการพิจารณาไตร่ตรองเรื่องดังกล่าวอย่างถี่ถ้วน

4.4.11 อำนาจในการพิจารณาและดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งกำกับและติดตาม การใช้งบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2545 ในมาตรา 13(11) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา และดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งกำกับ และติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การบริหารจัดการและการบูรณาการงบประมาณด้านยาเสพติดในเชิงนโยบายและในภาพรวมทั้งหมด มีประสิทธิภาพและเกิดเอกภาพ

4.4.12 อำนาจในการสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เนื่องจากปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่ประชาชนทุกคนในสังคมจะได้รับผลกระทบไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ดังนั้น การที่กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ส. ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในทุกกระบวนการ ดำเนินงานที่ประสานสอดคล้องกับการดำเนินงานของภาครัฐบาล ก็จะทำให้การป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.5 วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของ กคพ. กับคณะกรรมการ ป.ป.ง. และคณะกรรมการ ป.ป.ส. ในหัวข้อที่ผ่านมาผู้เขียนมีความเห็นว่า อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของ กคพ. มีข้อดีและข้อเสียดังต่อไปนี้

4.5.1 ข้อดีของอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของ กคพ.

1) การใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรในการบังคับใช้กฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษนั้น มีการวางนโยบายและมาตรการทางกฎหมายบางประการที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้นการที่ กคพ. มีการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายในรูปแบบของ “คณะกรรมการ” จึงเป็นการดำเนินงานที่มีความเหมาะสม เพราะอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายจะได้กระทำด้วยความรอบคอบ โดยมีได้ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่เพียงผู้เดียว อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้

2) การออกกฎกระทรวง กำหนดคดีพิเศษมีความเหมาะสม เพราะคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ใช้หลักตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง(1) ข้อ(ก)-(จ) เป็นมาตรฐานในการพิจารณาหรือเห็นว่าเป็นคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความชำนาญ อีกทั้งมีการพิจารณากลับกรองหลายขั้นตอน ในการกำหนดให้คดีใดเป็นคดีพิเศษ

3) การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) มีความยืดหยุ่นในการบังคับใช้ เพราะเมื่อ กคพ. เห็นว่ารายละเอียดของคดีพิเศษดังกล่าวไม่เหมาะสมหรือทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ ก็จะนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้มีความรัดกุมยิ่งขึ้น

4) สามารถกำหนดให้คดีความผิดทางอาญาอื่น ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2) เป็นคดีพิเศษได้ หาก กคพ. มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด เท่ากับเป็นการให้อำนาจ กคพ. ในการใช้ดุลพินิจในการกำหนดให้คดีความผิดอื่นๆ ที่ไม่เข้าเงื่อนไขการเป็นคดีพิเศษให้ เป็นคดีพิเศษได้ หากผู้ร้องขอให้ เป็นคดีพิเศษมีความไว้วางใจในองค์กร ที่จะให้ กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้ดำเนินคดี ก็สามารถทำได้

5) กรณีที่มีข้อโต้แย้ง หรือข้อสงสัยว่าการกระทำความผิดใดเป็นคดีพิเศษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง (1) หรือไม่ ให้ กคพ. มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาด

6) ในการปฏิบัติภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการสอบสวนคดีพิเศษตามหลักสูตรที่ได้รับการเห็นชอบจาก กคพ. ซึ่งทำให้บุคลากรมีความรู้ ความชำนาญในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อดีของอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของ กคพ. ข้างต้นจะเห็นว่า จุดเด่นในการบังคับใช้กฎหมายของ กคพ. คือ การที่ กคพ. มีอำนาจลงลึกไปในเนื้อหาของคดีว่าจะกำหนดให้คดีใดเป็นคดีพิเศษ ซึ่งอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายในลักษณะดังกล่าว ไม่ปรากฏใน

ส่วนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปป.ส.)

4.5.2 ข้อเสียของอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของ กคพ.

- 1) องค์ประกอบของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานและรองประธาน ซึ่งเน้นฝ่ายบริหารหรือนักการเมือง ซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ท่างอื่น ๆ ถูกแทรกแซง หรือ ครอบงำทางการเมืองได้
- 2) อำนาจในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กคพ. ไม่ควรติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในลักษณะภาพรวมแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรลงลึกไปถึงการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการใช้มาตรการพิเศษรวมถึงการปฏิบัติตามข้อบังคับของ กคพ. ด้วย
- 3) ขาดการประสานความร่วมมืออย่างจริงจังในเรื่องการดำเนินคดีกับหน่วยงานสอบสวนคดีอาญาอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.)
- 4) ไม่มีกฎหมายที่จะใช้ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการคดีพิเศษที่อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- 5) ปัจจุบันคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ยังมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายน้อยเกินไป ไม่ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงาน